

strofe, fremkom der fra engelsk Side et Forslag om, at man, hvis en stor Krig udbrød, skulde svare med en Generalstrejke. Dertil svarede Socialdemokrater ikke blot fra Tyskland, men fra saa godt som alle Lande, ogsaa England, at et saadant Vaaben var ubrugeligt og umuligt. Man kunde ikke, naar en Krig var udbrudt, bringe den til Ophør ved en Generalstrejke. Det var umuligt at bringe Landene i Forbindelse med hinanden, naar Krigen var udbrudt, og det Vaaben, man foreslog, at anvende, kunde ikke blive anvendt samtidig. Dertil kom, at hvis f. Eks. Tyskland og Rusland stod i Krig med hinanden, og de faglige Organisationer i Tyskland benyttede den Magt, de raadede over og etablerede Generalstrejke, maatte Følgen uvægerlig blive Ruslands Sejr over Tyskland. I Rusland vilde nemlig Generalstrejken være umulig paa Grund af Mangel paa Organisationer, faglige og politiske, og Følgen vilde være, at man udleverede Tyskland til Rusland. Det vilde være at prisgive sit Land og udlevere det til Modstandere, der vilde udplyndre det. Dette blev sagt paa den internationale Kongres i København. Referatet passer, man kan paavise, at saadan faldt Udtalelserne den Gang, da man ikke sagde, at Verdenskrigen var umulig, men udtalte, at den maatte blive Følgen af Rustningerne.

Den Gang, da den berygtede Note skulde sendes til Serbien, var det østrigske Socialdemokrati med Dr. Adler i Spidsen ene om at protestere mod Notens Afsendelse. De konservative Partier i Østrig tiljublede Regeringen Bifald og sagde: Lad os blot faa den sendt, og ønskede dens Form skærpet. Det østrigske Socialdemokrati stod ene med sine Bestræbelser for at undgaa, at denne Note blev afsendt, og den blev derfor afsendt — det var den første Spire til Verdenskrigen.

Da man i Tyskland besluttede sig til at mobilisere i Anledning af den russiske Mobilisering, holdt Socialdemokratiet i Berlin og i alle de store tyske Industribyer mægtige Protestmøder og indsendte Resolutioner, hvori de ivrede mod Krigen som den Forbrydelse, den vilde være. Men de stod ganske ene. Der var ikke et eneste af de andre politiske Partier, som ikke tiljublede Regeringen Bifald, fordi den vilde

begynde paa en Krig, medens Socialdemokratiet stod ene med Protesten.

Hvad jeg her har sagt om Tyskland, om Østrig, gælder ogsaa om Frankrig og om England. Venstres Ordfører, det ærede Medlem Hr. I. A. Hansen, mindede i Gaar om, at jeg i 1910 havde citeret en Udtalelse af den franske Socialdemokrat Jaurès. Det er rigtigt. Da Verdenskrigen udbrød, tog ogsaa han fat paa Kampen imod Krigen — han tog fat med en saadan Iver, at Chauvinisterne i Frankrig myrdede ham lige ved Krigens Udbrud midt i hans Bestræbelser for at undgaa Krigen eller faa den standset. Jeg spørger her: Er der nogen, der kan paavise, at noget andet politisk Parti, nogen anden Bevægelse bistod Socialdemokraterne i de forskellige Lande, den Gang Verdenskrigen truede med at komme til Udbrud? Naar man siger, at det var et Skibbrud for Socialdemokratiet, og at Socialdemokraterne gik imod det, de havde talt for tidligere, viser det blot, at man ikke har ringeste Kendskab til, hvorledes Socialdemokratiet stillede sig i Dagene, i Aarene før Verdenskrigens Udbrud.

Og naar man derefter erindrer, hvad der skete i Tyskland som i Frankrig, i England, i Østrig, hvorledes man standsede Telegrafene for at hindre Socialdemokraterne i at komme i Forbindelse med hinanden irra den ene By til den anden og satte haarde Straffe for dem, der prøvede paa at svække Krigsmagten i dens Bestræbelser, saa vil man forstaa, hvor vanskelig Socialdemokratiets Stilling var.

Hvordan vilde vor Stilling have været i Danmark, hvis den Forsvarsminister, vi har i Dag, havde siddet her i 1914? (Afbrydelse). Ja, jeg skal straks sige lidt om det. I 1912 kom Hærens Ledelse til den højtærede Forsvarsminister, der ogsaa var Forsvarsminister den Gang, og sagde til ham, at hvis der udbrød Krig i Nabolandene, hvis Forholdene blev saadan, at vi her i Danmark blev nødt til helt eller delvis at mobilisere, saa maatte man kræve, at de civile Øvrigheder blev underlagt Militæret, at Militæret fik Eneret her i Danmark, at Danmark blev erklæret i Belejringstilstand, og man kom med denne Forklaring af, hvad man mente dermed: „I et i Belejringstil-